

Epidemiologische surveillance van Q-koorts

Coxiella burnetii - 2020

Auteurs: A. Litzroth, M. Van Esbroeck, M. Mori

Hoofdpunten

- In 2020 werden door het Nationaal referentiecentrum 15 gevallen van Q-koorts gerapporteerd, waarvan vier bevestigd, twee waarschijnlijk en negen mogelijk. Dit aantal ligt een beetje lager dan de voorbije jaren.
- Gevallen werden zowel in België als in het buitenland besmet.

Informatiebronnen

- Epidemiologische surveillance sinds 2011 door het [Nationaal referentiecentrum \(NRC\) *Coxiella burnetii*-*Bartonella*](#) dat bestaat uit een consortium van het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG), Sciensano en Cliniques Universitaires UCL Saint-Luc. Binnen het consortium staat het ITG in voor de serologische surveillance en Sciensano voor de bacteriologische surveillance van *Coxiella burnetii*. Enkel recente/acute infecties en chronische infecties die door PCR zijn bevestigd, worden geregistreerd.
- Q-koorts is meldingsplichtig in de drie regio's:
 - Vlaanderen: acute Q-koorts.
 - Wallonië: alle bevestigde gevallen van Q-koorts.
 - Brussel: Q-koorts, niet verder gespecificeerd.

Gevalsdefinitie

- Bevestigd geval: positieve PCR, seroconversie of viervoudige titerstijging van de IgG-antilichamen in gepaarde stalen of hoge titer van de IgM- en IgG-antilichamen in een enkelvoudig staal.
- Waarschijnlijk geval: hoge titer van de IgM-antilichamen ($\geq 1/256$) in afwezigheid van IgG-antilichamen of een lage titer IgM- en IgG-antilichamen.
- Mogelijk geval: titer van IgM-antilichamen $\geq 1/64$.

Als er klinische gegevens voorhanden zijn, wordt daar ook rekening mee gehouden bij de interpretatie van de resultaten.

Epidemiologie

NRC

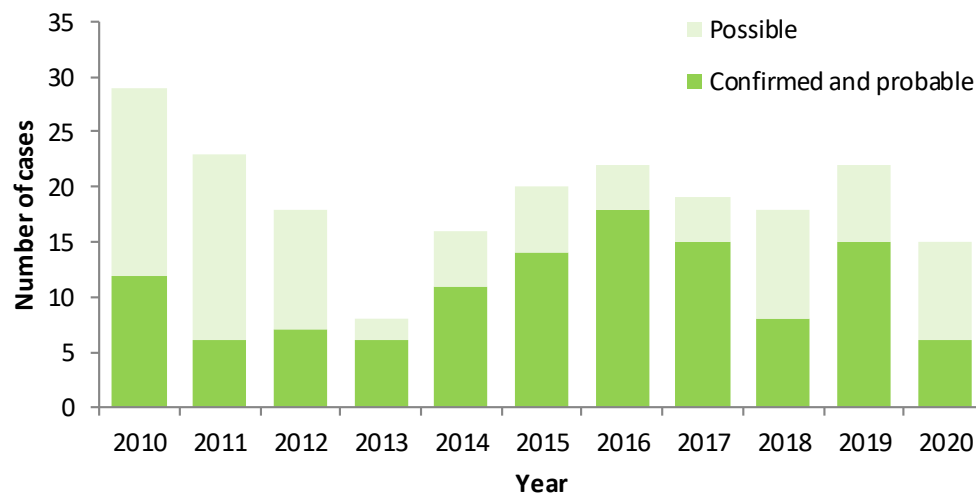
- Aantal gevallen: 15 gevallen waarvan 4 bevestigd, 2 waarschijnlijk en 9 mogelijk. Dit aantal ligt een beetje lager dan de voorbije jaren (Figuur 1).
- Type infectie: in 6 gevallen ging het om een acute infectie en in 2 gevallen om een chronische, het type infectie was niet gekend voor de overige 7 gevallen.
- Geslacht: 9 van de 15 gevallen (60%) waren mannen.
- Leeftijd: de leeftijd van de gevallen varieerde van 24 tot 76 jaar (mediaan=49 jaar).

- Verdeling per regio: 8 gevallen woonden in Vlaanderen, 5 in Wallonië en 1 in Brussel. Voor 1 geval was de regio niet gekend.
- Land van besmetting: het enige geval waarvoor de informatie bekend was, werd in België besmet.
- Bron van besmetting: het enige geval waarvoor de bron van besmetting bekend was, werd besmet door contact met dieren.
- Seizoenstrend: gevallen werden het hele jaar door gerapporteerd (Figuur 2).

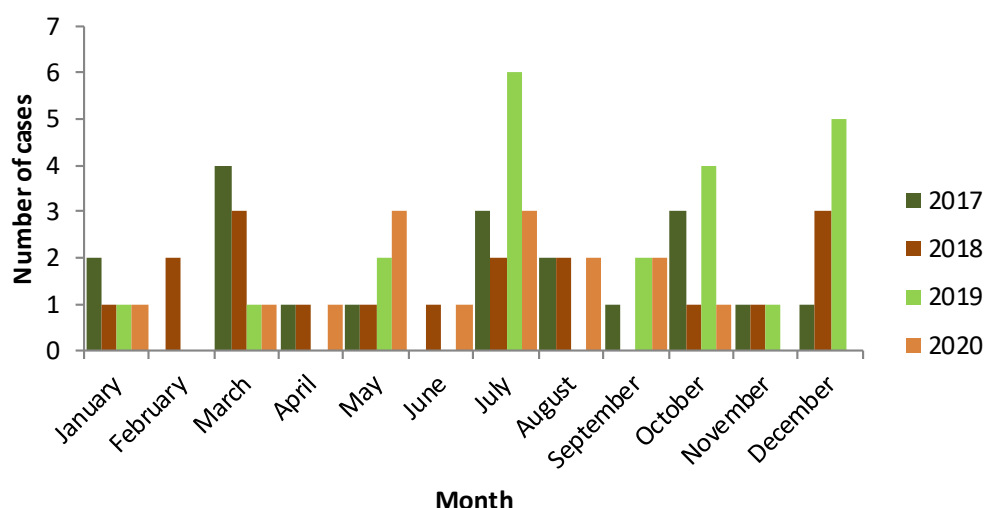
Verplichte melding

- Via de verplichte melding werden in Vlaanderen 6 gevallen gemeld. Het ging om 4 bevestigde gevallen, 1 waarschijnlijk geval en 1 mogelijk geval. Hiervan werd er 1 ook door het NRC gediagnosticeerd. Vijf gevallen waren besmet in België en voor één geval was de plaats van besmetting niet gekend.
- In Wallonië werd 1 mogelijk geval van Q-koorts gemeld. Dit geval werd niet door het NRC gediagnosticeerd.
- In Brussel werd geen geval van Q-koorts gemeld.

Figuur 1: Aantal gerapporteerde gevallen van Q-koorts volgens gevaldefinitie per jaar, België, 2010-2020
(Bron: NRC voor *Coxiella burnetii*)

Figuur 2: Aantal gerapporteerde gevallen van Q-koorts per maand, België, 2017-2020
(Bron: NRC voor *Coxiella burnetii*)

Belang voor volksgezondheid

Het totaal aantal gerapporteerde gevallen in 2020 lag iets lager dan de voorbije jaren, wat vooral merkbaar was in het aandeel bevestigde en waarschijnlijke gevallen. Mogelijk is dit een gevolg van onderdiagnose door het uitstellen van bepaalde zorg tijdens de coronapandemie. De daling is echter beperkt en kan evenzeer te verklaren zijn door een normale jaarlijkse fluctuatie. Gevallen werden het ganse jaar door gediagnosticeerd. Mannen vormen het merendeel van de gevallen, dit is eveneens gekend uit de literatuur en is toe te schrijven aan het feit dat vooral mannen risicoberoepen uitoefenen. Q-koorts verloopt in 60% van de gevallen asymptomatisch en een besmetting wordt dus vaak niet gediagnosticeerd. Bij gevoelige personen kan een beperkt aantal bacteriën de ziekte al veroorzaken. Een snelle identificatie van de gevallen en de besmettingsbron is belangrijk om toereikende preventieve en controlemaatregelen te kunnen nemen. Deze maatregelen bestaan vooral uit de voorlichting van kwekers over het risico op overdracht van de ziekte en over de algemene procedures zoals vernietiging van de moederkoek, de toepassing van de vaccinatieprocedure bij de dieren, de strikte opvolging van hygiëneregels en het naleven van de reglementering betreffende bemesting.

Meer informatie

- Zorg en gezondheid. Richtlijn Q-koorts. Beschikbaar via: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Richtlijn%20Q-koorts_2016.pdf
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Facts about Q fever. Beschikbaar via: <https://ecdc.europa.eu/en/q-fever/facts>
- European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Q fever – Annual epidemiological report for 2019. Beschikbaar via: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/AER-Q-fever-2019.pdf>
- Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV). Q-koorts. Beschikbaar via: <http://www.afsca.be/dierengezondheid/qkoorts/>
- European Food Safety Authority. Q fever. Beschikbaar via: <https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/q-fever>